

Utvecklingsenheten
Näringslivskontoret
Mats Gustafsson
0690 250 251
mats.gustafsson@ange.se

Datum
2021-03-12

Referens
KS 21/16-4

Förslagsställaren

Förslag om elprovision från vindkraft – svar på medborgarförslag

Förslagsställaren ger följande förslag, *Undersök möjligheten om Ånge kommun kan få en provision på 1öre per producerad kWh från de planerade vindkraftverken i kommunen. Endera från ägarna eller från statens energiskatt.*

Motiveringen är *Fördelningspolitiskt är det klockrent och det är vår livsmiljö som påverkas utan att vi får nåt tillbaka. Precis som vid utbyggnaden av vattenkraften.*

Förslagsställaren uppmärksammar med sitt förslag den uppenbara obalans som råder i fråga om värdebeholdning av vindkraftproduktion. I dagens läge är det ägare av produktionsanläggningen, ägare av marken där vindkraftverken är uppförda, nätägare och elhandelsföretag som får del av de värden som skapas av vindkraftetableringar.

Det lokalsamhälle som i stor grad påverkas har små möjligheter att inom ramen för nuvarande regelverk få del av några värden.

När vattenkraften byggdes infördes särskilda avgifter för exploitörerna, *Bygdemedel till vattenverksamhet.*

Bygdemedel regleras i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Av 6 kap. 1 § framgår att den som har tillstånd till vattenverksamhet ska betala en årlig bygdeavgift som bestäms av mark- och miljödomstolen om verksamheten innebär drift av ett vattenkraftverk, en vattenreglering, vattenöverledning (för något annat ändamål än kraftändamål) eller ytvattentäkt.

Bygdeavgiften ska användas dels för att förebygga eller minska sådana skador av vattenverksamheten eller anläggningar för denna som inte har ersatts enligt 31 kap. miljöbalken och för att gottgöra sådana skador (dvs. skador för enskilda), dels för att tillgodose allmänna ändamål för den bygd som berörs av vattenverksamheten eller anläggningar för denna. Närmare föreskrifter om dispositionen av bygdeavgifter återfinns i förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter.

Någon motsvarande reglering finns inte i anslutning till produktion av el från vind. Senast frågan debatterades i näringsutskottet, 2021-02-25 anförde utskottet att *utskottet konstaterar att det vid flera tillfällen, senast våren 2020 (bet. 2019/20:NU13), avstyrkt förslag om att införa en reglerad bygdepeng för vindkraft. Utskottet står fast vid sin bedömning och anser att det från riksdagens sida inte heller denna gång finns anledning att vidta några åtgärder med anledning av det som föreslås.*

Ånge kommun anser att det är anmärkningsvärt att Sveriges Riksdag intar den hållning den har i frågan men kan inte bortse från Riksdagens hållning.

Så vad kan Ånge kommun göra för att få till stånd en tingens ordning som förslagsställaren önskar?

Vårt handlingsutrymme är begränsat. Det enda tillfälle Ånge kommun har en förhandlingsposition i förhållande till en vindkraftsetablering är när kommunen får frågan om att tillstyrka etableringen. Säger kommunen nej så blir det ingen etablering av. I ett vanligt affärsförhållande så borde kommunens förhandlingsposition vara starkt och ett avtal om elprovision med för parterna rimliga villkor borde gå att komma fram till.

Tyvärr är det inte möjligt för kommunen att agera så att en tillstyrkan kopplas till ett avtal om provision, ett sådant avtal och agerande strider mot grundlagens (Regeringsformens) krav på opartiskhet och saklighet, den dörren är stängd av lagstiftarna.

I övrigt är kommunen inte part i frågan om etablering, hur korkat det än låter.

Om vi ska få till stånd en ordning där vi för del av värdet från en vindkraftsetablering i form av till exempel elprovision måste vi i väntan på en omsvängning hos Riksdagens politiker förlita oss på den eventuella välvilja som finns hos vindkraftsexploatörerna.

Det saknas idag grund för en förhoppning att Ånge kommun ska åstadkomma lokal värdebehållning i form av lokal energiskatt eller elprovision.